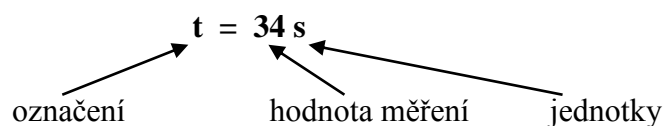

Fyzikální veličina čas – označení, jednotky, měřidla

Veličina čas

- Značíme **t**
- Základní jednotka – 1 sekunda (s)
- Odvozené jednotky – 1 minuta (min) – 1 min = 60 s
1 hodina (h) – 1 h = 60 min, 1h = 3600 s
1 den – 24 h
1 rok – 365 dní nebo 366 dní
- Měřidla času– hodiny

Jak zapisujeme naměřenou hodnotu času

Uvedení jednotky je nutné, bez uvedení jednotky by byl zápis špatně.

Příklady na převody jednotek

- 1,5 h = 60 min + 30 min = 90 min
- 30 min = 30 · 60 s = 1800 s
- 6 min 16 s = 6 · 60 s + 16 s = 376 s
- 1 h 8 min = 3600 s + 8 · 60 s = 4 080 s
- $1\frac{1}{3}$ h = 60 min + 20 min = 80 min
- $\frac{2}{3}$ h = 40 min = 40 · 60 s = 2 400 s
- 147 min = 2 h 27 min
- 4 260 s = 1 h 660 s = 1 h 11 min
- 50 min = $\frac{5}{6}$ h = 0,825 h
- 156 s = 2 min 36 s
- 0,2 min = 0,2 · 60 s = 12 s
- 40 s = $\frac{40}{60}$ min = $\frac{4}{6}$ min = $\frac{2}{3}$ min

Měřidla

		Stopky Zmáčknutím tlačítka pustíme, potom zastavíme. Přesnost je možná až na setinu sekundy.
		Sluneční hodiny Tyčka slunečních hodin musí být nastavena tak, aby ukazovala k hvězdné polárce. Stín ukazuje čas.
		Kapesní hodinky Ručičkové nebo digitální.

	Kyvadlové hodiny Kývání kyvadla odměřuje čas. Kyvadlo pohání ozubené kolo. Pohyb kola převádíme na pohyb ručiček.
	Metronom Využívá se při hře na hudební nástroje. Slouží k odměřování stejných dob.
	Rádiově řízené hodiny Hodiny řízené dálkově vysílání rádiového signálu.

Otázky:

- Jak označujeme veličinu čas?
- Které jednotky času znáš a jaké jsou mezi nimi vztahy?
- Jak zapisujeme čas? Co v zápise nesmí chybět a proč?
- Vyjádři desetinným číslem v hodinách:
4 h 30 min; 45 min; 1 h 15 min; 105 min; 12 min
- Převeď na sekundy:

a) 0,1 min	d) 2 min 20 s	g) 1 h 10 min
b) 0,5 min	e) 10 min	h) 2 h 4 min 52 s
c) 5 min	f) 0,5 h	
- Převeď na minuty:

a) 1,5 h	c) 0,4 h	e) 150 s
b) 2 h	d) 300 s	f) 1 h 24 min
- Převeď na hodiny:

a) 120 min	c) 50 min	e) 3 600 s
b) 300 min	d) 30 min	f) 1 800 s
- Vyjádři v minutách a sekundách:

a) 98 s	c) 470 s	e) 154 s
b) 200 s	d) 826 s	f) 1 000 s
- Porovnej časové údaje ve dvojici a urči který čas je větší:

a) 1,5 h ... 1 h 50 min	
b) $\frac{1}{2}$ h ... 50 min	
c) 2 h ... 200 min	
d) 30 min ... 0,3 h	
e) 85 s ... 1,5 min	